

NOTAT

9. april 2008

J.nr. 08-022-113

3. kontor/Cbe/lpo

Oversigt til FAU over regeringens mest omfattende initiativer overfor de mest udsatte grupper - primært (unge) psykisk syge

---

Strategier:

Handicap & Job – en beskæftigelsesstrategi for personer med handicap

I december 2004 lancerede beskæftigelsesministeren og socialministeren en beskæftigelsesstrategi for personer med handicap ”Handicap og job”. Beskæftigelsesstrategien blev lanceret for at skabe en ramme for den fremtidige indsats for at få flere personer med handicap i arbejde eller fastholdt på arbejdsmarkedet. Sammen med beskæftigelsesstrategien blev der lanceret 12 konkrete initiativer.

Der blev opstillet tre mål, der skal følges op på:

1. Antallet af beskæftigede personer med handicap skal stige med 2.000 personer om året.
2. Andelen af virksomheder, der har personer med handicap ansat, skal stige med 1 procentpoint om året.
3. Endelig skal virksomheder og personer med handicap have bedre kendskab til beskæftigelses- og støttemuligheder, der kan kompensere for et handicap.

”Nye veje til arbejde – Hjælp til sindslidende og andre udsatte grupper”

”Nye veje til arbejde” blev lanceret marts 2006. Nye veje til arbejde sætter øget fokus på sindslidende og andre udsatte grupper, som modtager kontanthjælp. Strategien indeholder 14 målrettede initiativer, som skal hjælpe disse grupper ind på arbejdsmarkedet eller i uddannelse. Hjælpen handler overordnet om:

1. At styrke den enkeltes personlige, faglige og sociale kompetencer, så sindslidende og andre udsatte grupper kan klare sig på arbejdsmarkedet eller i uddannelsessystemet.
2. At sikre den nødvendige hjælp og opbakning på arbejdspladsen, så sindslidende og andre udsatte grupper får en chance og kan fastholdes på arbejdspladsen.
3. At forbedre og målrette den offentlige indsats, så flere sindslidende og andre udsatte grupper får lige netop det tilbud og den hjælp, der kan få dem tættere på arbejdsmarkedet eller i uddannelse.

Målet med initiativerne er, at flere sindslidende og andre udsatte grupper får en meningsfuld tilværelse med arbejde.

Det Fælles Ansvar II

Det Fælles Ansvar II sigter imod at skabe positive forandringer i socialt udsatte borgeres liv herunder sindslidende gennem tre overordnede indsatsområder: en forbedring af den opsøgende, kontaktskabende og støttende indsats, flere indgange til arbejdsmarkedet samt en forbedring af den kommunale sagsbehandling.

Fælles Ansvar II indeholder bl.a. projekter vedr.: Flere aktivitetstilbud på væresteder, flere døgnåbne væresteder, idéudvikling og afprøvning af nye initiativer skal fremmes, oprettelse af partnerskaber mellem lokale interessenter og kommunen, flere alternative plejehjemspladser.

Derudover iværksættes initiativer rettet mod at ruste medarbejdere til at arbejde sammen med udsatte, herunder sindslidende kolleger, særlige uddannelsesforløb for socialt udsatte grupper, etablering af uddannelsesprogrammer for sagsbehandlere, oprettelse af udsatte-teams i kommunerne, etablering af satellitkontorer i socialt belastede områder. Projekterne er iværksat i løbet af 2007.

Større initiativer:

Psykiatriaftalen 2007 – 2010 (sociale indsatser)

Psykiatriaftalen indeholder efteruddannelsesaktiviteter på tværs af sektorer for professionelle, der er i kontakt med sindslidende med behandlingsdom. Formålet med uddannelsen er, at professionelle på tværs af sektorer skal have mulighed for at udvikle kompetencer, der kan kvalificere behandlingen og støtten til den sindslidende. Målet er at afvikle efteruddannelsesforløb for ca. 550 deltagere i løbet af 4 år.

Sociale mentorer

Der er i efteråret 2007 igangsat projekter med brug af frivillige sociale mentorer. Ordningen med sociale mentorer er for alle med store personlige eller sociale problemer, der har svært ved at få hverdagen til at hænge sammen og bl.a. at søge job. De sociale mentorer tager sig af sociale og personlige problemer og skal støtte personen til at komme ind på arbejdsmarkedet. De sociale mentorer skal først og fremmest stå til rådighed uden for arbejdstiden. Eksempler herpå er bl.a.:

- ”Mentos” (Væksthuset) Projektet er et forsøg med sociale mentorer til en udvalgt målgruppe samtidig med udvikling af et uddannelseskoncept til sociale mentorer.
- ”Forsøgsprojekt med sociale mentorer til personer med midlertidig sindslidelse” (Discus). Projektet skal fremme et helhedsorienteret perspektiv på beskæftigelsessituationen for personer med midlertidig sindslidelse.

Personlig assistance til sindslidende i erhverv.

Fra 1. juli 2007 er lov om kompensation til handicappede blevet ændret, og målgruppen for personlig assistance omfatter nu personer med en psykisk lidelse. Der foreligger endnu ikke oplysninger om anvendelsen af ordningen, men det blev i lovforslaget skønnet, at godt 250 personer vil kunne bruge ordningen på landsplan pr. år. Reglerne bygger på erfaringer fra et forsøg i 4 AF-regioner, der viste, at det er muligt at fastholde personer med et psykisk handicap på arbejdsmarkedet, hvis de får tilknyttet en personlig assistent nogle timer om ugen.

Nyt landsdækkende Vidensnetværk.

I oktober 2007 åbnede Danske Handicaporganisationer et vidensnetværk om forskellige handicapgrupper, herunder også sindslidende. Netværket skal skabe et kraftcenter med anvendelsesorienteret viden om specialiserede og komplicerede handicap og om mulighederne for beskæftigelse. En af primærmålgrupperne for vidensnetværket er ”handicap, som fordrer stor specialiseret viden om kompensation (f.eks. sindslidende)”. Vidensnetværket kan bl.a. benyttes af jobcentrene, der således kan få adgang til viden og kompetence om forskellige handicap. Beskæftigel-

sesministeriet og satspuljepartierne har bevilget midler til vidensnetværket for perioden 2007 – 2010. Vidensnetværket er et element i ”Nye veje til arbejde”.

Virksomhedscentre (2006-2009)

Projekt Virksomhedscentre er et forsøg i 15 jobcentre med oprettelse af virksomhedscentre for kontanthjælpsmodtagere fra den tungeste del af matchkategori 3 samt 4 -5. Et virksomhedscenter er et hold på mindst 4 kontanthjælpsmodtagere, som løser opgaver for i en privat eller offentlig virksomhed. På virksomhedscentret kan der desuden tilbydes forskellige former for aktiviteter, som understøtter veje tilbage på arbejdsmarkedet – fysisk træning, job-guides m.v.

Bro til arbejdsmarkedet (2006-2008)

Bro til arbejdsmarkedet er et initiativ, der udvikler redskaber til hjælp for virksomhederne med at rekruttere medarbejdere fra gruppen af svage ledige. Initiativet retter sig mod såvel virksomheder som jobcentre og skal styrke samarbejdet mellem de to parter. Der er udarbejdet guidelines til virksomhederne, som bygger på 60 virksomheders erfaringer og gennemgår 4 konkrete modeller for indslusning på arbejdspladsen. Desuden er der udarbejdet en guide til jobcentrene til udarbejdelse af en handlingsplan for virksomhedssamarbejdet.

Skrøbelige unge

Der igangsættes et forsøg som omfatter ”skrøbelige unge” under 30 år. Målgruppen kendetegnes bedst ved ikke at kunne defineres entydigt, og omfatter en bred vifte af unge f.eks. med ADHD, med hjerneskader eller med ”en skæv start på livet”. De har alle stor afstand til arbejdsmarkedet og kan ikke via de gængse initiativer hjælpes nærmere beskæftigelse. Forsøget har til formål at forhindre målgruppen i at ende på førtidspension, og undgå at unge ledige ”dømmes ude” af arbejdsmarkedet allerede før det 30. år. Forsøget har således et beskæftigelsesmæssigt sigte, men også et indhold af socialt engagement for de deltagende virksomheder.

Psykiatraftalen 2003-2006 (sociale indsatser)

I Psykiatraftalen 2003-2006 blev der afsat 400 mio. kr. til forbedringer på det sociale område. De samlede midler fordeltes på fire puljer/aktivitetsområder. Der skulle videreføres det statslige driftstilskud på 50 % til igangværende aktiviteter, der er baseret på bevilling fra psykiatraftalen 2000-2002.

Til den socialpsykiatriske indsats over for dobbeltdiagnosticerede personer blev afsat i alt 45 mio. kr. Der blev afsat en pulje på 5 mio. kr. årligt, i alt 20 mio. kr., til centrale initiativer, bl.a. landsdækkende initiativer indenfor vidensindsamling, formidling, metodeudvikling og personalets kompetenceudvikling. Ved satspuljeaftalen for 2006 blev der reserveret 7,5 mio. kr. årligt til den fortsatte drift af de varige projekter. Og der var enighed i satspuljekredsen om, at der skulle reserveres yderligere 28,8 mio. kr. årligt til fortsættelsen af projekterne ved satspuljeforhandlingerne for 2007.

Satspuljeprojekter igangsat i 2008:

Akutte tilbud mv. til mennesker med sindslidelser

Der er afsat 43,6 mio. kr. i 2008 og 30,0 mio. kr. i hvert af årene 2009 til 2011 inkl. til en styrkelse af kommunernes forebyggende og akutte arbejde målrettet borgere med sindslidelser. Af den samlede bevilling afsættes op til 1,5 mio. kr. til evaluering. De akutte tilbud mv. skal indgå i et samspil mellem behandlingspsykiatrien,

distriktspsykiatrien og socialpsykiatrien og være et lettilgængeligt tilbud om støtte, rådgivning og omsorg uden for normal åbningstid. Målet er en generel forbedring af livskvaliteten for borgere med sindslidelser, bedre mulighed for den enkelte til at fastholde egen bolig og en nedbringelse af indlæggelser.

Pulje for personer med psykiske lidelser

I satspuljeaftalen for 2008 er der afsat i alt 10 mio. kr. i perioden 2008 - 2010 til en pulje til initiativer for personer med psykiske lidelser. Puljen har til formål at iværksætte initiativer, der kan fremme, at personer med psykiske lidelser bevarer eller opnår kontakt til arbejdsmarkedet. Puljen kan blandt andet yde støtte til forsøg med udvikling af tilbud i jobcentrene m.v. og nye samarbejdsformer samt matching af virksomheder med personer med psykiske lidelser, herunder holdningsbehandling med henblik på fastholdelse og indslusning af personer med psykiske lidelser. Puljen skal medvirke til at tilvejebringe og opsamle ny viden samt udarbejde forslag til, hvad der skal til for, at personer med psykiske lidelser kan bevare eller opnå en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Bevilling af puljemidler:

Allerede i dag findes der erfaringer hos forskellige myndigheder og private organisationer om, hvilke muligheder, der er, for at forbedre mulighederne på arbejdsmarkedet for personer med handicap. Udfordringen er, at der ikke er systematisk viden om de forskellige erfaringer, der er gjort. Der ligger derfor et stort arbejde med at samle og formidle den viden, der er på området.

Arbejdsmarkedsstyrelsen indkalder årligt projekter, som netop er rettet mod at påvirke holdningerne hos arbejdsgivere og personer med funktionsnedsættelser om mulighederne for fastholdelse på arbejdspladsen, samt konkrete initiativer, der er rettet mod at fastholde og især integrere personer med funktionsnedsættelser på arbejdsmarkedet.

Fra 2003 har Arbejdsmarkedsstyrelsen årligt bevilliget midler til projekter efter ansøgningsrunder. Ved de årlige ansøgningsrunder udpeges et antal målgrupper, f.eks. personer med psykisk funktionsnedsættelser, der har prioritet ved tildeling af midler. I puljeudmeldingen på handicapområdet for 2007 indgik personer med psykiske funktionsnedsættelser som én af fire målgrupper på handicapområdet.

Af øvrige tildelingskriterier, lægges der vægt på, at midlerne tildeles til en bred vifte af ansøgere, således at der tilstræbes, at både små og større organisationer og virksomheder inddrages, at der imødekommes ansøgninger fra både kendte og mindre kendte ansøgere, og at projektmagerne er fordelt over hele landet.

Desuden lægges der vægt på, at der i de virksomhedsrettede projekter, er indgået aftaler med konkrete virksomheder, således at projekterne sikres forankring. Der stilles desuden krav til, at projekterne evalueres, og derfor tilbageholdes en del af bevillingen, til evalueringen er gennemført. Der vil fremover desuden blive gennemført en samlet evaluering af projekternes resultater.